

Big Jack, el sanguinari - Àngel Ferran

Àngel Ferran (Palafrugell, 1892) va conrear el periodisme a *La Publicitat*, *El Be Negre*, *L'Esquella de la Torratxa*, *Mirador* i altres publicacions dels anys vint i trenta. Cronista, comentarista cinematogràfic i redactor de taula, va practicar una de les modalitats menys perdurables del periodisme, com és el gènere humorístic. També va publicar algunes narracions breus, que han estat incloses en aquesta antologia.

Com tants homes de cultura, el 1939 va travessar la frontera i es va instal·lar en un exili que semblava provisional però que l'acompanyaria fins a la mort, el 1971. Tot i que desconegut per molts lectors del segle XXI, els seus textos van ser lloats per Xavier Benguerel i vilipendiats per Josep Pla.

Del recull *Big Jack, el sanguinari*, destaca en primer lloc la quantitat de defuncions que presenta. Es tracta de morts que eviten qualsevol forma de patetisme, ans al contrari, ja que se situen dins els dominis de l'humor negre -a mig camí entre la fredor de Saki i les il·luminacions de Diego Ruiz-: quan el personatge es mor, el lector més aviat sent com li puja un somriure irònic. *El preu de les coses* s'inicia amb un seguici fúnebre i prossegueix com un vodevil. *Esport 1900*, a mig camí entre la crònica i el relat, apunta les beceroles de l'atletisme català en termes gens costumistes. *El soldat desconegut* és una crítica ferotge a aquesta figura tan estimada pels guerrers professionals.

Àngel Ferran aborda amb naturalitat la raresa i s'aproxima a la vida quotidiana com si fos una extravagància. I ho fa sempre amb un llenguatge modern, tallant, genuí, que defuig tant la carrincloneria sentimental com els camins fressats que sovint tempten el periodista. Fixem-nos en aquest fragment de *Com es fa un diari*, que servirà per tancar la ressenya: "El redactor de societat és un home ben plantat i sol haver encarregat el talent que li serveix per treballar al diari a casa d'un dels millors sastres. Aquest talent sol oferir dues formes: l'esmòquing i el frac. A més a més sol ésser de bona procedència, No cal pas massa ortografia".